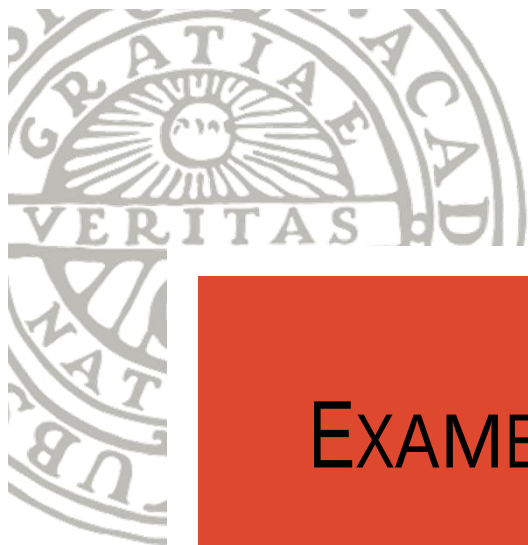

EXAMENSARBETE

METODFRÅGOR

RÄTTSVETENSKAP

RÄTTSDOGMATIK

RÄTTSDOGMATIKEN

- A. TEXTBASERAD
- B. TOLKANDE (EXEGETISK)
- C. SYSTEMATISK
- D. ANALYTISK OCH SYNTETISK
- E. NORMATIV (I DUBBEL BEMÄRKELSE)
- F. MONISTISK

RÄTTSDOGMATISK METOD?

Nils Jareborg

LÅT OSS VARA UPPRIKTIGA:
VI JURISTER ANVÄNDER I
REGEL INGEN VETENSKAPLIG
METOD. MAN LÄSER TRYCKT
TEXT PÅ SAMMA SÄTT SOM
MAN LÄSER EN TIDNING
ELLER EN ROMAN.

SvJT 2004 s. 1 ff.

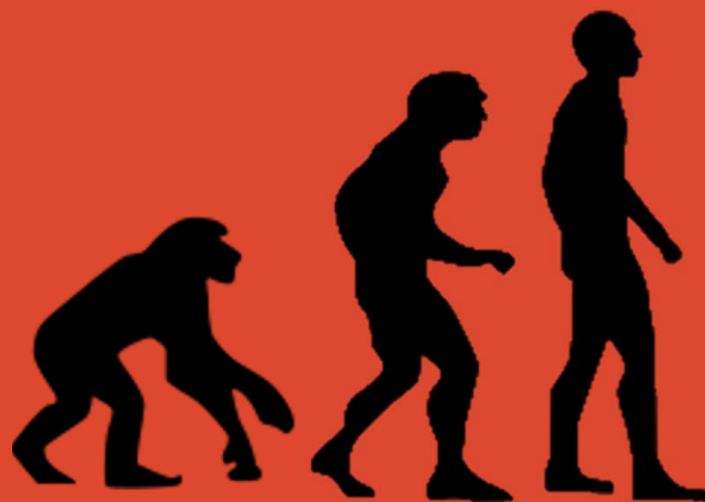

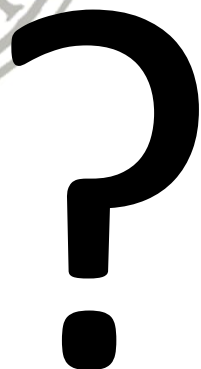

KONKRET UTGÅNGSPUNKT

ETT PROBLEM, TRE UPPSATSER

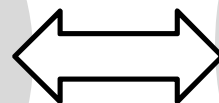
?

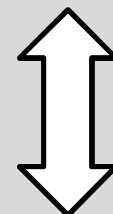

Vem svarar om fullmäktigen
samtidigt är arbetstagare?

25 § AvtL

SkL 4:1

SkL 3:1

25 § AvtL

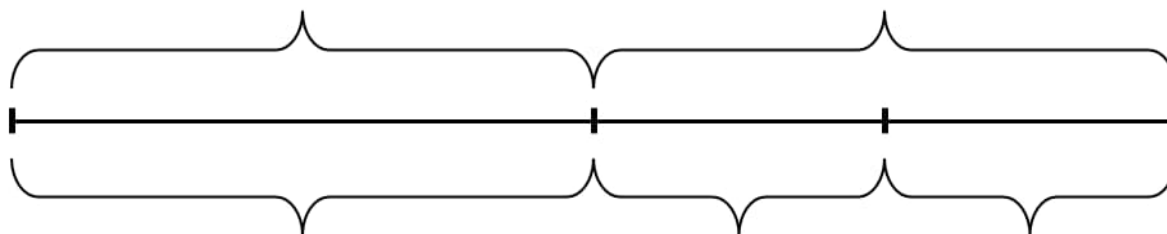
Den, som uppträder såsom fullmäktig för annan, ansvarar för att han har erforderlig fullmakt och är förty, där han ej förmår styrka, att han handlat efter fullmakt eller att den rättshandling, varom fråga är, blivit godkänd av den uppgivne huvudmannen eller ändock är gällande mot honom, pliktig att ersätta tredje man all skada, som denne lider därigenom att han icke kan göra rättshandlingen gällande mot huvudmannen.

Vad sålunda är stadgat skall dock icke äga tillämpning, där tredje man insåg eller bort inse, att fullmakt ej förefanns eller att förefintlig fullmakt överskreds; ej heller där den, som företog rättshandlingen, handlade på grund av fullmakt, vilken i följd av någon särskild omständighet, varom han icke ägde kunskap och varom tredje man ej heller kunde med fog förutsätta, att han skulle hava kännedom, icke kan göras gällande mot huvudmannen.

BEHÖRIGHET

INGEN
BEHÖRIGHET

MOTTAGAREN HAR FOG ATT TRO
ATT HM BEFULLMÄKTIGAT MM
(HM FÖRPLIKTAS GENOM
MM:S HANDLANDE)

3M ÄR I OND TRO OM ATT
BEHÖRIGHET SAKNAS
(3M BÄR SIN EGEN FÖRLUST)

MM SVARAR STRIKT
FÖR 3M:S SKADA

SkL 4:1

För skada, som arbetstagare vållar genom fel eller försummelse i tjänsten, är han ansvarig endast i den mån synnerliga skäl föreligger med hänsyn till handlingens beskaffenhet, arbetstagarens ställning, den skadelidandes intresse och övriga omständigheter.

SkL 3:1

Den som har arbetstagare i sin tjänst ska ersätta
[...]

2. ren förmögenhetsskada som arbetstagaren i tjänsten vållar genom brott

UPPSATS 1

Vem svarar om fullmäktigen
samtidigt är arbetstagare?

Fullmäktigen. Såväl SkL 3:1 och 4:1
viker för 25 § AvtL. Se Dotevall
(som åberopar förarbetena till SkL
samt Kylhammar (argument:
behörighetsreglernas funktion)).

METODKAPITEL UPPSATS 1

I denna uppsats används en rättsdogmatisk metod. Vad rättsdogmatisk metod närmare bestämt innebär är omdiskuterat, men det tycks råda enighet om att man använder etablerade rättskällor för att fastställa gällande rätt. De etablerade rättskällorna utgörs av lagstiftning, förarbeten, rättspraxis och doktrin. De lagregler som aktualiseras i uppsatsen finns i avtalslagen och skadeståndslagen. En utredning av rättsläget kräver att man går till förarbeten, praxis och doktrin för att få besked om hur lagen ska tolkas.

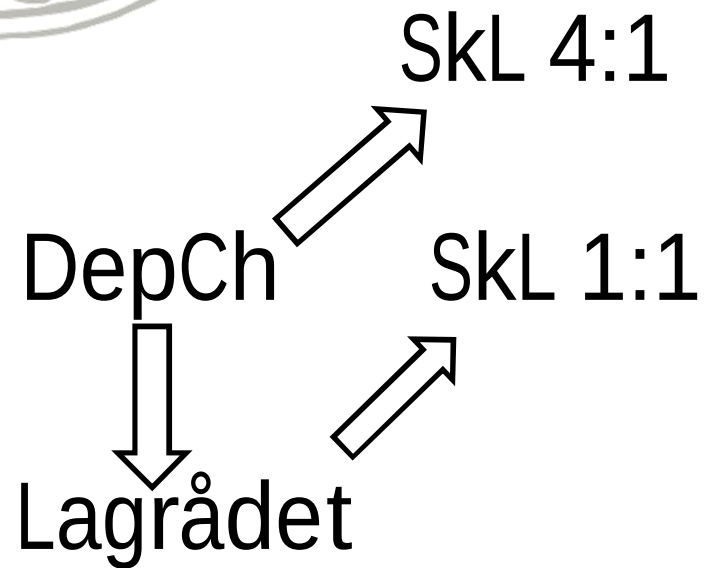

UPPSATS 2

Hellner

I denna lag meddelade bestämmelser om skadestånd tillämpas, om ej annat är särskilt föreskrivet eller föranledes av avtal eller i övrigt följer av regler om skadestånd i avtalsförhållanden.

Adlercreutz

Ramberg

Vem svarar om fullmäktigen
samtidigt är arbetstagare?

Antagligen fullmäktigen. Men det är oklart
om inte också huvudmannen svarar som
principal enl. SkL 3:1. Rättsläget borde
klargöras genom att en uttrycklig
bestämmelse införs i ett nytt tredje stycke i
25 § AvtL, och med hänsyn till
behörighetsreglernas funktion bör lösningen
bli att både 3:1 och 4:1 SkL viker.

METODKAPITEL UPPSATS 2

Som utgångspunkt används i denna uppsats en rättsdogmatisk metod. Vad rättsdogmatisk metod innebär [... se föregående avsnitt ...] för att få besked om hur lagen ska tolkas.

Eftersom uppsatsen även innehåller en framåtblickande del, där rättsläget utvärderas de lege ferenda, används dessutom en kritisk rättsdogmatisk metod i uppsatsen. Utifrån de slutsatser som dragits om gällande rätt i uppsatsens första del undersöks därvid om rättsläget är otillfredsställande, och om det i så fall kan behövas ändrad lagstiftning. Viktiga överväganden som ligger till grund för slutsatserna i denna utvärderande del är behovet av förutsebarhet och likhet inför lagen.

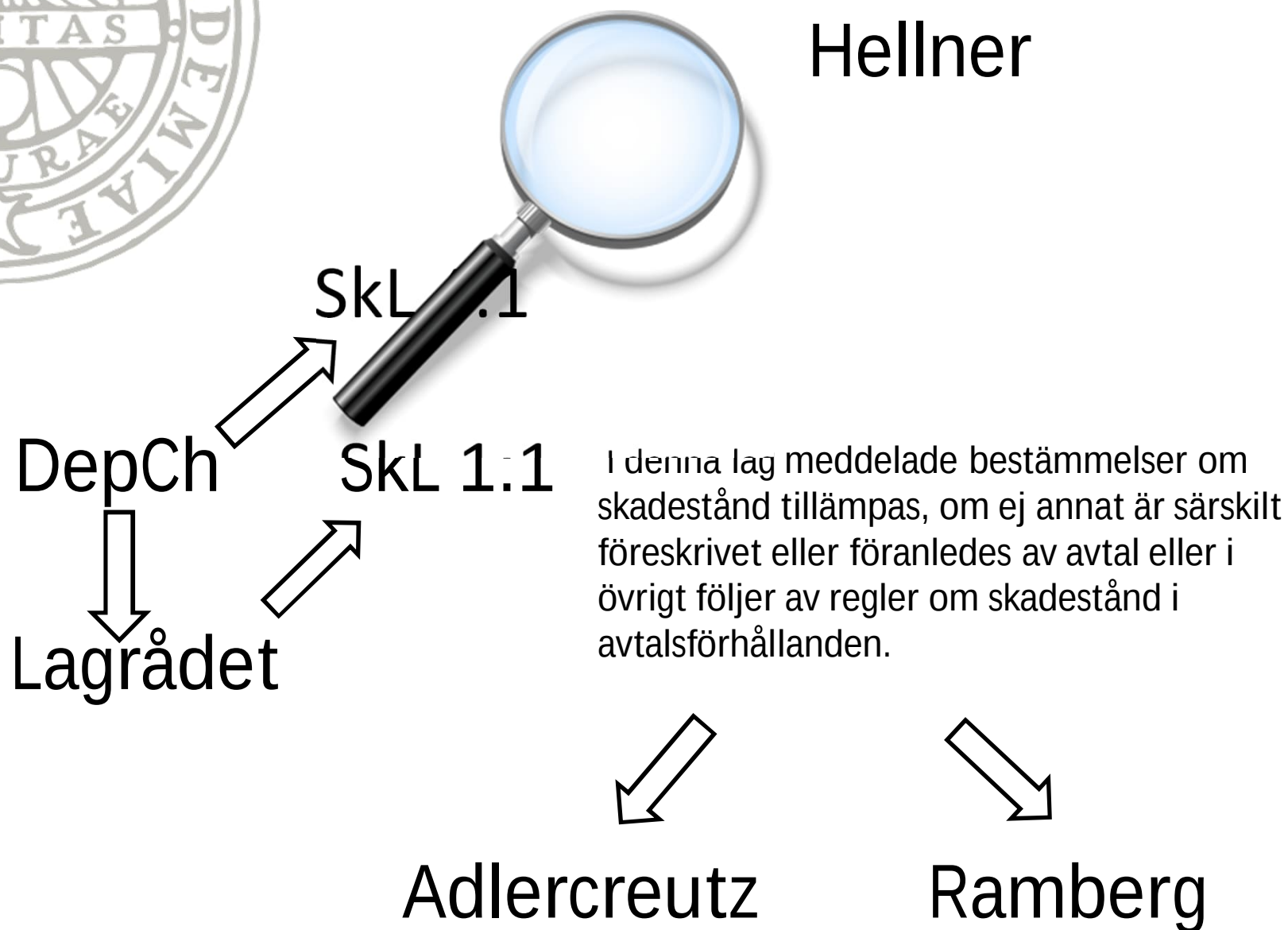

UPPSATS 3

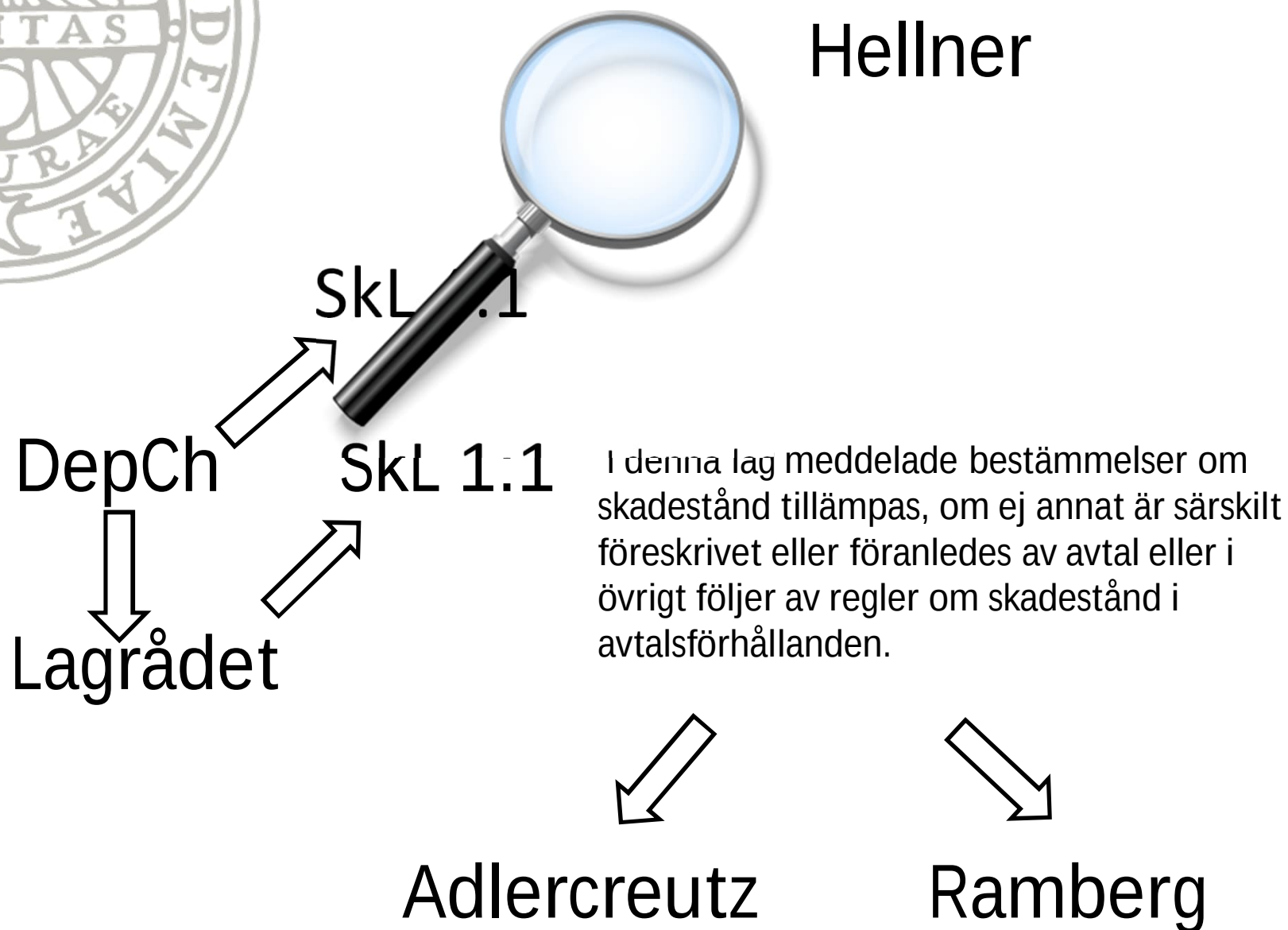

Hellner

Hellner

Vem svarar om fullmäktigen
samtidigt är arbetstagare?

Med hänsyn tagen till hur de utom- och inomobligatoriska reglerna förhåller sig till varandra (se 1:1 SkL), i ljuset av relationen mellan 3:1 och 4:1 SkL samt inte minst med beaktande av, att AT inte bör kunna freda sig genom att åberopa 4:1 SkL då 25 § AvtL och 3:1 SkL är tillämpliga samtidigt, bör AG/HM och AT/FM svara solidariskt i dessa fall. AG/HM dock endast för det neg. intresset, och med rätt att regressvis vända sig mot AT/FM.

METODKAPITEL UPPSATS 3

Uppsatsen är rättsdogmatisk. Det innebär enkelt uttryckt att jag har försökt ta frågan om de relevanta källornas innebörd på allvar. Den fråga som uppsatsen gäller har under lång tid besvarats på ett och samma sätt i litteraturen. Jag har ställt detta svar mot de primära källorna – främst lagtexten i skadeståndslagen och avtalslagen – och funnit att de argument som vanligen åberopas till stöd för den hävdvunna slutsatsen har begränsad räckvidd. Framförallt borde dessa argument inte göra sig gällande i fråga om huvudmannens principalansvar. Av det skälet har jag svårt att se att påståendet, att SkL 3:1 ska vika för 25 § AvtL på samma sätt som SkL 4:1, håller. Det är centralt för min analys att tillämpningsområdena för respektive bestämmelse hålls isär, vilket kräver precision i hanteringen av lydelseerna. Med tillräckligt precision följer min slutsats av rättskällehierarkin.